

Review participatieaanpak

Discussienota

Visie Stedelijk Gebied Oss-Berghem

Sprangers Communicatie

Juli 2021

Opdracht

De Omgevingswet gaat 1 juli 2022 in. Hierdoor krijgen burgers (meer en beter) de mogelijkheid een bijdrage te leveren en hun zegje te doen, om eigen initiatieven van de grond te krijgen en zij voelen zich meer en beter gehoord. Vanuit bestuurlijk perspectief biedt het de mogelijkheid informatie te vergaren, (meer) binding te krijgen, problemen efficiënt en bij de kern op te lossen en draagvlak te creëren. Volgens deze wet moet voor het hele grondgebied van de gemeente een Omgevingsvisie worden gemaakt.

De opdracht om de burgerparticipatie rond de Discussienota Visie Stedelijk Gebied in te richten, sloot hier goed op aan. De gemeente wil samen met burgers de vraag beantwoorden: Hoe moet het Stedelijk Gebied van Oss eruit zien zodat we er ook de komende 10 tot 20 jaar aangenaam kunnen wonen, werken en leven? Dan gaat het niet alleen over klassieke thema's als wonen, werken, natuur en mobiliteit, maar ook over duurzaamheid, gezondheid en veiligheid. Dat alles tegen de achtergrond van de grote thema's van nu (zoals klimaatverandering en vergrijzing) en de ambitie van gemeente Oss om een bijdrage te leveren aan de Global Goals.

Bij de inrichting van communicatie om stakeholders te betrekken is rekening gehouden met enkele uitdagingen in het proces:

- de Discussienota raakt veel thema's: verdieping vraagt veel tijd.
- het korte tijdsbestek (mei / juni) waarin de participatie moet worden georganiseerd en er resultaat moet worden opgeleverd.
- de maatregelen rond corona maken het organiseren van meetings lastig.
- stakeholders zijn de afgelopen periode al veel belast geweest met digitale bijeenkomsten en druk met het oppakken van de draad na alle coronamaatregelen deelname aan digitale bijeenkomsten wordt steeds lager door toenemende 'schermmoeheid'.

“Mensen weten heel goed wat ze nodig hebben om gezond en veilig te kunnen leven, maar er zijn op alle terreinen voortrekkers nodig: gemeente, school, woningbouwcorporatie, werkgevers. We moeten op alle fronten het gezondheidsaspect meenemen, dan kunnen we met kleine interventies veel bereiken.”

Thérèse Claassen, directeur GGD Hart voor Brabant

Kwalitatief segmenteren

Om te komen tot een gedragen en evenwichtige gebiedsvisie is communicatie ingezet om burgers te motiveren hun ideeën, ervaringen en kennis te delen. Rekening houdend met genoemde uitdagingen is gekozen voor een ludieke aanpak om stakeholders snel in beweging te krijgen. Het proces moet attractief zijn voor mensen om mee te doen.

Input is op de volgende manieren opgehaald en verzameld:

- informatie en vragen uit de Discussienota trechters en 'hertalen' in een lijst die digitaal is in te zetten.
- ophalen ideeën bij 40-60 stakeholders bij goede dwarsdoorsnede van Osse samenleving in een (online) enquête. Deze groep is actief benaderd en gevraagd om minimaal twee vragen te kiezen waarop zij zeker een reactie willen geven. Meer mocht ook. Deze vorm van kwalitatieve segmentatie is gekozen om mensen niet te overvragen en de kans op goede respons te vergroten.
- ideeën / quotes ophalen via bord voor het gemeentehuis: op 4 juni 2021 konden verschillende Ossenaars met een stift hun gedachten en ideeën ten aanzien van specifieke thema's gerelateerd aan 'de toekomst van Oss' opschrijven op een groot bord.
- verschillende mensen zijn die dag gequoteerd op camera over hun ideeën. Naast burgers kwamen ook burgemeester Wobine Buijs en wethouder Joop van Orsouw aan het woord.
- benutten input burgerpanel
- inzet website gemeente Oss: naast de eerder genoemde 40-60 stakeholders, was het voor alle geïnteresseerden uit de hele gemeente mogelijk om input te leveren op thema's voor de gebiedsvisie. De enquête is dus ook via de (online) kanalen van de gemeente Oss uit gezet. Dit van 27 mei tot en met 5 juli 2021.
- inzetten social media om via berichten (met video) Ossenaars te informeren en activeren over het aanleveren van ideeën voor de visie en ze te prikkelen zich aan te melden voor de online talkshow op 7 juli.
- Online talkshow op 7 juli waar stakeholders van de verschillende thema's werden geïnterviewd. Vragen die gesteld werden kwamen voort uit onder andere de enquêtes en ook tijdens de avond werden kijkers gestimuleerd input te leveren en vragen te stellen.

“ Juist voor kwetsbare mensen belangrijk om te zorgen dat er een plek is waar ze elkaar kunnen ontmoeten. Een plek waar iedereen naar toe kan, zoals Ons Huis van de Wijk.”

Anton Mulders, coördinator Ons Huis van de Wijk

Resultaten online enquête:

Online enquête verzonden naar 60 geselecteerde respondenten (looptijd 21 mei t/m 2 juli)

Online enquête via landingspagina gemeente Oss (anonieme) reacties (looptijd 27 mei t/m 5 juli):

Totaal benaderde inwoners/stakeholders 60, waarvan **49** de enquête invulden

112 andere respondenten vulden de enquête anoniem in via de website

Thema 1 – Gezond en veilig:

22 reacties tegenover 7 van de door ons benaderde respondenten.

Thema 2 - Woonstad:

28 reacties tegenover 17 van de door ons benaderde respondenten.

Thema 3 – Bereikbare stad:

28 reacties tegenover 2 van de door ons benaderde respondenten.

Thema 4 – ondernemende stad:

12 reacties tegenover 17 van de door ons benaderde respondenten.

Thema 5 – Energie, klimaat en biodivers:

22 reacties tegenover 6 van de door ons benaderde respondenten.

Bijlage 1 vragen

Bijlage 2 antwoorden

Alle antwoorden en inzichten die binnen zijn gekomen uit de enquêtes zijn meegenomen als input voor de digitale talkshow van 7 juli. Betrokken Ossenaren (stakeholders) reageerden op de ideeën die we hebben opgehaald. Meer informatie is in bijlage 2 te vinden.

Impressie antwoorden in quotes

Thema 1 – Gezond en veilig stedelijk gebied

“Aantrekkelijke plekken voor ontmoeten, dichtbij, laagdrempelig, kleinschalig en betaalbaar.”

“Zelf initiatieven nemen, niet altijd denken dat een ander het oplost.”

“Neem de fiets of loop!”

“Wat in het Osse centrum echt ontbreekt is een royaal centraal stadspark. Een groene long in de stad.”

“Er wordt onvoldoende gebruik gemaakt van de mogelijkheden. Er zouden ook meer plaatsen kunnen zijn waar mensen samen komen. Ik denk aan speellocaties voor kinderen. Daar zou in de avonden wat met jongeren en volwassenen gedaan kunnen worden. Hiervoor heb je mensen in de wijk nodig.”

“De rol van de gemeente is: communiceer, onderwijs en beloon.”

“Aandacht voor eenzaamheid van ouderen en activiteiten voor de jeugd.”

“Elkaar sociaal toenaderen en een beetje op elkaar passen.”

Thema 2 – Aangename en complete woonstad

“We constateren steeds weer dat Oss en directe omgeving mooi is ingericht. We ervaren het als een groene oase!”

“De verkeersafwikkeling zou enorm verbeterd kunnen worden door een volwaardige randweg aan de noord- en westzijde. Dit wordt urgent wanneer de nieuwe uitbreidingen gerealiseerd worden.”

“Berghem heeft nog steeds geen echt centrum.”

“Ik ben van mening dat we voor ieder iets moeten maken: voor jongeren die net op zichzelf gaan wonen, gezinnen met kinderen, ouderen en mensen met een migratieachtergrond.”

“Een levend stadshart. We zijn goed op weg!”

“Zodanig bouwen dat er een goede mix is van verschillende doelgroep woningen. Hoe groot of klein de nieuw te ontwikkelen wijk ook is. Probeer ook in bestaande wijken de mix weer terug te krijgen.”

“Oppassen dat het centrum niet zijn functie verliest. Kijk naar de mogelijkheden online en aantrekkingskracht van omliggende steden (Uden, Nijmegen, Den Bosch).”

Thema 3 – Bereikbaar stedelijk gebied

“Het zou fijn zijn als gemotoriseerd vervoer nog meer om de stad in plaats van door de stad gaat.”

“Richt je op veranderende verkeersmiddelen die nu gaan komen.”

“De stad moet minder hinder ervaren van het spoor en de trein. In Den Bosch ondervindt het overige verkeer bijvoorbeeld geen tot nauwelijks hinder van het spoor. Daarnaast moeten stations frequenter bereikbaar zijn met openbaar vervoer.”

“Door straten anders in te richten, bereik je veel. Denk aan aantrekkelijk maken voor ‘duurzaam’ vervoer, als fietsers en voetgangers. Ook ontmoedigen of ombuigen van niet duurzaam vervoer en gedrag.”

“Het hebben van betere en veiligere fietsvoorzieningen wordt meer fietsen gestimuleerd. Ook het kunnen parkeren van je fiets: snel en veilig.”

Thema 4 – De ondernemende stad

“Een mooier voorbeeld dan dat van Organon is er niet. Vanuit veerkracht zijn er na de afschaling mooie startups op het Pivot Park gekomen, die explosief zijn gegroeid.”

“Te blijven samenwerken met de ondernemers en onderwijsinstellingen. De lerende stad Oss is hier een mooi voorbeeld van.”

“Nieuwe generaties verbinden aan Oss. En innovatie trekt innovaties aan.”

“Kijk bijvoorbeeld naar Eindhoven, dat heeft de Campus opgericht voor Hightechbedrijven. Wat voor soort bedrijven wil Oss naar zich toe trekken?”

“Er moet altijd ruimte blijven voor hippe kantoren en flex-werkplekken etc. Als je meer jonge mensen naar Oss wilt halen, dan zal er ook voldoende werk moeten zijn om ze hier te houden. Ik denk dat een combinatie (wonen/werken) belangrijk is voor de jongeren in Oss. Bovendien is het fijn om een plek te creëren waar Osse young professionals elkaar kunnen ontmoeten!”

Thema 5 – Energie, klimaat en biodivers

“Wij vragen de gemeente om versterkt in te zetten op het afkoppelen van wegen, daken en andere verhardingen van het riool.”

“Veel meer werken met prefabricage en hout. Bodemwarmte en warmte-koude-installaties zodat airco's ook niet meer nodig zijn. Uiteraard zonnepanelen en tuinen maximaal 50 procent verharden.”

“Zoveel mogelijk energieneutraal bouwen bij nieuwbouw en verbouw van woningen. Het lijkt erop dat helemaal energieneutraal bouwen nog (te) duur is voor particulieren.”

Facebook

Om het bereik en het aantal kliks op de landingspagina te vergroten, is er van 21 juni t/m 6 juli geadverteerd op Facebook. De doelgroep waarop deze berichten zich focusten waren personen in de leeftijd van 18 tot 65+ jaar, woonachtig in Oss of een straal van 4 km eromheen.

Het bereik was 19.348 personen die de advertentie ten minste één keer heeft gezien. Onder vrouwen in de leeftijd 25 tot 34 jaar had deze advertentie het meeste bereik. Verschillende mensen reageerden op de advertentie. De interactie was 10 likes, 28 opmerkingen, 3 keer werd deze gedeeld en 115 keer doorgeklikt op de button die uitkwam op de landingspagina oss.nl/stedelijkevisie.

Bijlage 3 online resultaten en videoquotes

Output

De Discussienota, ingevulde enquêtes en opgehaalde quotes vormden de basis voor de online talkshow van 7 juli. Het gebied kent vele kwaliteiten en de gemeente Oss heeft de ambitie deze verder te benutten. Daarnaast staat Oss voor uitdagingen rond thema's zoals klimaat, energie, voeding en gezondheid.

Tijdens de talkshow stonden vijf thema's centraal: gezond en veilig stedelijk gebied, aangename en complete woonstad, bereikbaar stedelijk gebied, de ondernemende stad en energieneutraal, klimaat robuust en biodiversiteit. Bij elk thema kwamen verschillende inspirerende, betrokken gasten aan het woord. Voor ieder thema een gast die vanuit visie en meer het overkoepelende belang bevraagd werd. En gasten die voorbeeld in de praktijk konden toelichten. De input voor de interviewvragen voor de gasten is afkomstig uit onder andere de enquêtes. Ook was het voor kijkers mogelijk om tijdens de livestream vragen te stellen of te reageren middels een chatconstructie via WhatsApp. Naast ideeën kwamen er ook vragen binnen voor de gasten en soms ook voor de gemeente.

Bijlage 5 antwoorden vragen

Kijk hier de talkshow terug: <https://vimeo.com/572897812>

Gasten en thema's talkshow

- **Welkom**
Joop van Orsouw, wethouder Gemeente Oss
- **De gezonde / veilige stad**
Thérèse Claassen, directeur GGD Hart voor Brabant
Justine Hoffman, directeur basisschool de Fonkeling Berghem
- **De complete woonstad**
Harrie Windmüller, directeur BrabantWonen
Anton Mulders, coördinator Ons Huis van de Wijk
Evelien Ploegmakers, directeur Evelien Ploegmakers Makelaardij
- **De bereikbare stad**
Onno de Vries, manager Brabants Mobiliteitsnetwerk
Henk Molenhuis, vertegenwoordiger Fietzersbond Oss
Arno Smits, directeur Innovatiecentrum Verkeer en Logistiek
- **Intermezzo**
Jurgen Pigmans, erfgoedsspecialist Oss (video)

- **De ondernemende stad**
Joep Kemkens, voorzitter Osse Industriële Kring (video)
Marith Bloem, directeur Hendriks SGR
Laurens Metternich, directeur Spectro
- **De duurzame stad**
Ton Oomen, voorzitter Stadse Boeren Oss
Frank van Dorst, vertegenwoordiger IVN Oss (video)

Resultaten Talkshow

- live kijkers talkshow gemiddeld 93
- aantal views live totaal 260
- (terug)kijkers: 81 via Vimeo en 11 via Oss.nl
- 29 vragen/ideeën tijdens talkshow

De online talkshow bood naast zinvolle en relevante aanvullingen op de thema's een prikkel en inspiratie aan kijkers (live of 'terugkijkers') om na te denken over de toekomst van het stedelijk gebied Oss-Berghem. Tijdens de talkshow zijn 29 kwalitatieve reacties (vragen en ideeën) opgehaald die zullen bijdragen bij het uitwerken van de visie.

“ Stimuleren van samenwerking tussen partijen staat bij mij met stip op één. Waarbij de gemeente een prima verbinder kan zijn en helpen om iedereen zijn rol te laten spelen.”

Onno de Vries manager Brabants Mobiliteitsnetwerk

Persaandacht

Los van aandacht vooraf op de website van de gemeent Oss, social media, in de lokale midwekers en DTV heeft het Brabants Dagblad een pagina groot artikel gewijd aan het thema de Complete Woonstad middels een interview met Harry Windmüller.

■ Bestuurder Harrie Windmüller blikt in talkshow vooruit naar toekomst van wonen in Oss

‘Oss-West wordt geen Piekenhoef’

Wat is het voorland van de stad Oss? Die vraag ligt vooravond op tafel tijdens een talkshow waarin de toekomst van het stedelijke gebied Oss-Borghem centraal staat.

Peter van Erp
Oss-Borghem

Het ondoordrukt inwoners. Het gaat om de laatste jaren steeds nadrukkelijker terug in de besprekingen over de toekomst van Oss. Vooraf op vooraf? Een stad met honderdduizenden inwoners verdient het? Nieuw Oss? Het honderdduizend Ossenaar moet dat wel aan zijn zijden weten. Dat die honderdduizend inwoners er gaan komen, daar twijfelt niemand. Het raakt meer aan. Want Oss is daarvoor niet langer afhankelijk van een herindeling. Er waarden de komende jaren nu wel huizen uit de grond gestampt door de gemeente. Het herenigt op zijn krachten doet, dagover op tafel liggen tijdens een speciale talkshow over de toekomst van Oss. De gemeente wil komen tot een visie op het stedelijk gebied. Zoals er later ook een visie op de kleine kernen komt.

Een van de gasten aan de tafel, showt lid is Harrie Windmüller, burgemeester van Oss-Borghem, met een kleine stedenbouwkundige bestuurs van Oss. Natuurlijk denkt zijn visie op de toekomst van Oss over de rijkere wijken, nog ver meer en een herenigt op zijn krachten doet, dagover op tafel liggen tijdens een speciale talkshow over de toekomst van Oss. De gemeente wil komen tot een visie op het stedelijk gebied. Zoals er later ook een visie op de kleine kernen komt.

Probleemwijken
Oss maar met dat laatste te beginnen het gaat nu dicht nog niet in Oss. „Jijder problemen kennen Oss niet“, constateert Windmüller. „Grotechalige herenigingen zoals in de grote steden zijn hier niet aan de orde. In dat is maar goed ook, want anders geeft al die veel mensen onder de bewoners van de huizen die op de toekomstige steden van gestalte te worden. Er zijn nog wel enkele blokken in de stad welke die niet worden afgesloten, maar niet meer op de schaal van de herenigingen van de Schapevelden. De meeste woningen in Oss kunnen prima worden gereviseerd en die kernen er daarna zo weer een jaar of overig zijn.”

Tong naar Oss-West. De grootste uitdaging bij die wijk ligt te liggen in de omliggende. Ondanks het feit dat de focus eigenwoning niet meer zo nadrukkelijk ligt op aanbesteding, zal er zeker iets moeten gebeuren aan de meest rijkere de Aps. Nu al heeft het weeten zich’s schied en’s around op voor de reordenen op de herenigingen is het geen verkeerskundige te zijn om te voorspellen wat er gebeurt als er een tweede Uten bij komt.

Dakpannen
Die visie op Oss-West is over aan anderen. Niet zoals de visie van de visie is van het plaatsen van staten Oss-West richting de herenigingen. „Maar wij ons als organisatie op richten in wonen en de directe woonomgeving. Niemand ontkeert woonomgevingen worden gereviseerd en die kernen er daarna zo weer een jaar of overig zijn.”

Tong naar Oss-West. De grootste uitdaging bij die wijk ligt te liggen in de omliggende. Ondanks het feit dat de focus eigenwoning niet meer zo nadrukkelijk ligt op aanbesteding, zal er zeker iets moeten gebeuren aan de meest rijkere de Aps. Nu al heeft het weeten zich’s schied en’s around op voor de reordenen op de herenigingen is het geen verkeerskundige te zijn om te voorspellen wat er gebeurt als er een tweede Uten bij komt.

Dakpannen
Die visie op Oss-West is over aan anderen. Niet zoals de visie van de visie is van het plaatsen van staten Oss-West richting de herenigingen. „Maar wij ons als organisatie op richten in wonen en de directe woonomgeving. Niemand ontkeert woonomgevingen worden gereviseerd en die kernen er daarna zo weer een jaar of overig zijn.”

A De Piekenshoef in Borghem, met rechts businisschied De Forkeiding en op de achtergrond de Piekenshoef in Oss.

Hemelwater
Aankomelingen zullen er niet kunnen te liggen in de rijkere wijken. Het moet zal alleen gebruikt worden voor afwateren van badkamer en keukens. Herenigingen moet ter plekke worden opgevoerd. Verder komen er zeker ook woningen die erover zeggen dat de bewoners niet voor elk wonen met hun wijk uit boeren, voornamelijk Windmüller. In die zin wordt het geen tweede Piekenshoef. „Daarbij moet een goede balans gevonden worden. Je wilt niet dat het een zelfstandige evolutie wordt die onwettig een relatie heeft met de stad. Naarmate je verder van het centrum huizen, wordt dat risico steeds groter.”

Verder voert Windmüller een toetsen van hoogbouw en niet aan dakpannen of voegen, wel aan de zelfheid van een school, gemeentefondsvoorzieningen en rijkere.”

Fouten
Want hoewel de discussie zich nu concentreert op het gebied van woonomgeving en dus op het gebied van wonen van wel wonen, moeten de fouten uit het verleden niet worden herhaald. „Als we op de handen we ook na oplevering een verantwoordelijkheid voor deze fouten. Projecten waarvoor zijn nu na oplevering iets anders, maar wij moeten voor herenigingen.”

Wie de talkshow digitaal wilt bekijken kan zich aanmelden op stedelijkewoonstad.nl

Harrie Windmüller, burgemeester Oss-Borghem

“ Goed om hier mee bezig te zijn, belangrijk. Dit is niet beperkt tot eens in de 15 jaar een visie maken, want de toekomst maak je eigenlijk elke dag.”

Joop van Orsouw, wethouder gemeente Oss